

Brno – Kounicovy koleje

Vypovídá Josef Brandejsky, 31.8.1946

Dokumenty k vyhnání Němců z českých zemí, zpráva 23

Byl jsem po pět měsíců v Kounicových kolejích v Brně (od 5.5 do 5.10.45) a několikrát denně mě tam mlátili. Tak jsem přišel o zuby. Strava sestávala pouze z nezahuštěných polévek a syrových brambor. Po 17 dní jsme nedostali vůbec žádný chléb. Můj kamarád, který měl zraněnou nohu a stejně jako já musel při přijetí 24 hodin stát u zdi, byl zabit kopancem do břicha a do krku, když se o mne opřel, aby nepadl. V místnosti byly stěny, strop, podlaha i matrace potřísněny krví, poněvadž vězni byli každou noc mláceni do krve. V mé místnosti zabili jedné noci pět lidí. Často nás za noci vyháněli z jizeb, museli jsme běhat po čtyřech a štěkat jako psi. Při tom nás mlátili čeští vojáci. Mnoho vězňů mělo úplavici. Klozetová zařízení byla naprosto nedostatečná. Místnosti byly neustále zamčené a museli jsme používat vědra.

Brno – internační tábor Klajdovka

Vypovídá Martha Wölfelová, 31.8.1946

Dokumenty k vyhnání Němců z českých zemí, zpráva 24

Byla jsem 15 měsíců v internačním táboře Klajdovka, kde bylo zabito mnoho set lidí. Tábor byl plný vši a štěnic. Potrava sestávala pouze z vody a chleba. Bylo tam internováno také mnoho matek s malými dětmi. Všechny děti do 4 let zemřeli podvýživou. Bylo to jistě více než 100 dětí. Také moje 15timěsíční dítě tam 12.4.1946 zahynulo. 3 nebo 4 dny předtím poslali dítě do dětské nemocnice, kde i Češi byli zděšeni jeho stavem. Dostala jsem o jeho úmrtí zprávu do lágru. Když jsem se však zeptala, kde bude dítě pochováno, dala mi hlídka ránu do hlavy, takže jsem se v bezvědomí zhroutila. Dodnes nevím, kde je pochováno. Jiným ženám se vedlo stejně.

Tuto výpověď mohu odpřisáhnout.

Brno – týrání propuštěných zajatců

Vypovídá Emil Hulla, 21.8.1946

Dokumenty k vyhnání Němců z českých zemí, zpráva 25

23.6.1946 jsem přijel s transportem 88 válečných zajatců ze sovětského zajetí do Brna. Tam nás všechny strašlivě zmlátili 3 čeští vojáci a 2 železničáři. Mlátili obušky každého. Potom jsme se museli položit na zem a dupali po nás nohama. Jeden muž byl tak zbit, že mu vyšla stolice. Druzí ho museli olízat. Museli jsme se navzájem pohlavkovat a při tom nás Češi mlátili. Byli jsme všichni ve velmi špatném tělesném stavu, většinou atrofičtí, pro nemoc propuštění z ruského zajetí. Z Brna nás dopravili do lágru v Kuřimi.

Zavazadlové vybavení transportu z Brna

Vypovídá Franz Exler, 31.8.1946

Dokumenty k vyhnání Němců z českých zemí, zpráva 26

Jako vedoucí transportu jsem všestranně informován o zavazadlovém vybavení účastníků transportu. Do vysídlovacího tábora přišla většina lidí z lágrů a z pracovního nasazení bez jakýchkoli zavazadel. Ve vysídlovacím táboře byli vybaveni zavazadly, která v průměru dosahovala 70 kg. Avšak věci, které obdrželi, byly vesměs nepotřebné. Jako oděv se přidělovalo vyřazené, rozedrané vojenské šatstvo. Někdo dostal k pokrytí hlavy cylindr. Boty jsou vesměs děravé. Mnozí dostali 2 levé nebo 2 pravé boty nebo boty různých velikostí. Místo nádobí se vydávaly rozbité hrnce. Vyzkoušet si přidělované oděvy nebo obuv bylo nemožné. Kdo tyto věci odmítl jako neupotřebitelné, tomu vyhrožovali, že bude vyloučen z transportu. Stav oblečení je všeobecně bídný, většinu oděvů nelze ani opravit, poněvadž jsou tak rozedrané a zpráchnivělé, že je ani přešíť není možné. Prádlo je v podobném stavu.

Brno, Karlsruhe – proces proti postrachu tábora Janu Kouřilovi u porotního soudu v Karlsruhe Z časopisu "Die Brücke", 10.7.1951

Dokumenty k vyhnání Němců z českých zemí, zpráva 27

Porotní soud v Karlsruhe odsoudil v minulém týdnu českého státního příslušníka Jana Kouřila k 15 rokům vězení za zločiny spáchané na německých státních příslušnících a na sudetských Němcích v létech 1945 a 1946. 39letý obžalovaný byl uznán vinným, že zabil lopatou sudetského Němce Kaleuse, podílel se na napadení účetního Beinhauera, který při tom utrpěl smrtelná zranění, a přivodil prostá nebo nebezpečná zranění dalším 28 internovaným v brněnských lágrech Klajdovka, Kounicovy koleje a Juliánov. V odůvodnění rozsudku zdůraznil předseda porotního soudu, že obžalovaný byl osvobozen ve všech dalších případech, pro něž chyběli očití svědci. Polehčující okolnosti mu však nebylo možno přiznat, i kdyby soud bral v úvahu, že zločiny spáchal v době převratu.

Tento karlsruhský proces, který byl v Německu i v zahraničí sledován s velkou účastí, odhalil poprvé hrozivé události, které se odehrávaly v Československu a v některých jiných zemích po německé kapitulaci. Bez povšimnutí ze strany světové veřejnosti – která byla tehdy poděšena a pobouřena zveřejněním masových vražd spáchaných v německých koncentracích – probíhalo další drama, které si ve své bestialitě nikterak nezdalo s prvním.

Když se o tom rozšířily přes hranice první zprávy a očitá svědectví, zdály se být stejně neuvěřitelné a přehnané jako kdysi zprávy z německých koncentráků. A tak jako se dodnes část německého obyvatelstva zdráhá uvěřit rozsahu trýznění a masových vražd spáchaných v "třetí říši", tak se i velká část světové veřejnosti zdráhá vzít na vědomí skutečnost a plný rozsah katastrofy z roku 1945.

Význam tohoto procesu spočívá tedy především nejen v tom, že jeden z viníků byl pohnán k odpovědnosti, nýbrž v tom, že se tyto události – byť jen v malém úseku – poprvé soudně vyšetřovaly a potvrdily.

Proces byl pravděpodobně uskutečnitelný jen proto, že obžalovaný nepřišel do západního Německa z politických, nýbrž z osobních důvodů. V době své "činnosti" v lágrech se zamiloval do zajaté německé dívky, kterou si později chtěl vzít. Poněvadž však pro ni nemohl dosáhnout povolení pobytu v Československu, přijel za ní do západního Německa.

Roku 1949 nabídl jednomu mnichovskému dentistovi obyvatel uprchlického tábora IRO ke koupi zlomkové zlato. Když se dentista později s prodávajícím setkal, poznal v něm někdejšího zástupce velitele tábora Klajdovka, Jana Kouřila, který chtěl zpeněžit sáček s vylámanými zlatými zuby a můstky. Kouřila, který se nehlášen zdržoval v bádenské obci Spöck, později spatřili vyhnanci a udali jej státní prokuratuře. V průběhu vyšetřování se přihlásilo více než 200 lidí, kteří byli tehdy zadržováni ve jmenovaných lágrech. Z předloženého seznamu jmen nedokázal Kouřil označit ani jediného člověka, který by svědčil v jeho prospěch. Výslech svědků se proměnil ve výčet trýznění, jaká se odehrávají, kdykoli se sadismus a hon na lidi stávají vlasteneckou či náboženskou povinností.

Kouřil byl postrachem tábora. Na jeho rozkaz byli lidé biti, kopáni, mučeni. (...) V den jednoho českého národního svátku byli vězni k všeobecnému veselí vytahováni na šibenici a opět spouštěni dolů. Jiným vypalovali znamení žhavým železem. (...) Někdejší pracovník pohřební služby v Kounicových kolejích uvedl, že během svého nasazení odvezl mrtvoly asi 1.800 oběšených a ubitých Němců, mezi nimiž bylo asi 250 vojáků, kteří byli předtím předáni Čechům.

Obžalovaný popíral všechny zločiny, z nichž byl obviňován a přiznal pouze jeden, potom tři a nakonec sto úderů do obličeje. Jeho stereotypní odpovědi byly:

"Svědék vypráví pohádky. Asi se zbláznil. Já ho vůbec neznám." "Svědék si lhaním kope vlastní jámu." "Výpovědi tohoto svědka jsou nestydaté," atd.

Je zajímavé, ale nepřekvapuje, že Kouřilův obhájce uváděl na jeho omluvu tytéž argumenty, jakých používali obžalovaní gestapáci a jiní. V Kouřilovi je prý nutno spatřovat oběť, která spontánně plnila rozkazy své vlády. Prokurátor sice také pokládal postoje české vlády za příčinu německého utrpení, avšak obžalovaný nebyl podle jeho slov souzen za politické činy, nýbrž za zločiny, pro něž zákoníky všech států stanoví tvrdé tresty.

Soud se v podstatě připojil k mínění prokurátora. Jak uvedl předseda senátu dr. Ernst, proces odhalil epochu utrpení jedné národnostní skupiny, která měla být přes noc vyhubena. Vinu však nelze přepisovat celému českému národu, neboť to byl dav a luza, kdo se na Němce vrhl. Dále je třeba rovněž uvážit, jak řekl, že jednotliví Němci jsou spoluvinní na událostech, které se odehrávaly po kapitulaci v Československu, a to tím, co způsobili předtím Čechům.

Obžalovaný, kterému se za německé vlády nezkřivil ani vlas, jak sám přiznal, není žádný český vlastenec, nýbrž se dal k dispozici jako otrokář, aby dodatečně dokázal své vlastenecké smýšlení. Jako sadisticky a násilnicky založený člověk pocítoval potěšení z krvavého řemesla, jaké se provozovalo v českých internačních táborech. Koncentrační tábory jako takové jsou zavrženíhodné, jestliže se však změní v místa, kde se smí vyřádit hrůzovláda, pak je zapotřebí označit je za hanbu lidstva.

Lidstvo se musí chránit

Lidstvo se stále ještě nachází na pokraji barbarství, jak dokazují události minulých let v Evropě. Ani "západní kultura" není často ničím víc než povrchním nátěrem, který snadno oprýská; potom se objevuje na denním světle bytost šířící smrtelný děs, jak jsme to nedávno zažívali. Dochází k psychozám, které zasahují nejen dav a luzu; v tom se soud mýlí.

Krutost a nelidskost lze zprovodit ze světa jen tehdy, bude-li se proti nim zásadně a všude bojovat. Nelze pranýřovat krutosti spáchané Čechy, a zároveň soudit shovívavě nelidskost nacistů; právě tak nelze odsuzovat nacistickou brutalitu a nechtít vidět nelidskosti spáchané na Němcích. Obojí se bohužel děje.

Rozsudek porotního soudu v Karlsruhe potrestal jednoho viníka, avšak mnozí iniciátoři, jako pan Ripka a jeho přátelé, jsou zároveň posuzováni jako spojenci "v boji proti nelidskosti", stejně jako v Německu lidé, kteří nesou rozhodující vinu na zločinech "třetí říše", se smějí horlivě podílet na přípravě zločinů dalších.

Převzato z knihy „Slyšme i druhou stranu, Dokumenty k vyhnání Němců z českých zemí“, výběr a překlad z německého originálu „Dokumente zur Austreibung der Sudetendeutschen“, Mnichov 1952. Českou edici připravila Sidonia Dědinová, vydalo Infcentrum Šumava, České Budějovice 1991.
Zpráva 23 – str. 59; zprávy 24 a 25 – str. 60; zpráva 26 – str. 60-61; zpráva 27 – str. 61-63.

Přetisk pro www.go-east-mission.de (květen 2006) se svolením editorky.